ਜਯੰਤ ਵਰਮਾ & ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਹੋਰ
(ਲਿਖਤੀ ਯਾਚਿਕਾ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 134 ਦੀ 2013)
ਫਰਵਰੀ 16, 2018

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.ਜੇ.]
ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 – ਧਾਰਾ 21ਏ – ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਦੀ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 21ਏ ਵੈਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ, ਮੂਲ ਅਤੇ ਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਲਿਸਟ ਆਈ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਧਾਰਾ 21ਏ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ "ਬੈਂਕਾਂ" ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ – ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਬੈਂਕਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬੈਂਕਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਧਾਰਾ 21ਏ, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਚਿੰਤਨੀਯ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਸੱਤਵਾਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਲਿਸਟ ਆਈ ਐਂਟਰੀ 45 – ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ – ਉਸੂਰੀ ਲੋਨਜ਼ ਐਕਟ, 1918 – ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਕਾਨੂੰਨ.

ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 – ਧਾਰਾ 21ਏ – ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੌਜ਼ – ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ – ਕੀ ਧਾਰਾ 21ਏ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ – ਫੈਸਲਾ: ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ਾ ਮੈਟਰ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਧਾਰਾ 21ਏ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਧਾਰਾ 21ਏ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ – ਧਾਰਾ 21ਏ ਵਿੱਚ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੌਜ਼ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਪਰੀਮੈਸੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਲਿਸਟ II ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ – ਜੇਕਰ ਇਹ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਭਰਮਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ "ਸੰਸਦੀ ਪਰਮੌਂਤਾ" ਕਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾ ਦਿੰਦੀ ਜੋ ਇਸਦੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ.

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਸੱਤਵਾਂ ਸ਼ਡਿਊਲ, ਸੂਚੀ II, ਐਂਟਰੀ 30 – ਐਂਟਰੀ 30 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ – ਸ਼ਬਦ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ" ਦਾ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 30 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਧਨ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ" ਤੋਂ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ – ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੈਮੀਕੋਲਨ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ ਤੇ ਜੁੜੇ ਨਹੀਂ ਹਨ – ਇਸ ਲਈ, ਧਨ ਉਧਾਰ ਸਿਰਫ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ – ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਸੱਤਵਾਂ ਸ਼ਡਿਊਲ, ਸੂਚੀ I, ਐਂਟਰੀ 45 – ਬੈਂਕਿੰਗ – ਕੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 214, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਉੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਮੂਲ ਅਤੇ ਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਥੇ ਤੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਧਾਰਾ 214 ਜ਼ਰੂਰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਉੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 – ਧਾਰਾ 214 – ਮੂਲ ਅਤੇ ਸਾਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਸੱਤਵਾਂ ਸ਼ਡਿਊਲ, ਸੂਚੀ I, ਐਂਟਰੀ 45; ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 18 ਅਤੇ 30 – ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ – ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਂਟਰੀਆਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ –

ਫੈਸਲਾ: ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਅਧੀਨ ਆਮ ਐਂਟਰੀ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਜੋ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30, ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਆਪ ਹੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ – ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 18 ਅਧੀਨ ਹੈ – ਸਿਰਫ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ, ਜੋ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪ-ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਆਰਟ.246 – ਸੰਘੀ ਸਰਬੋਚਚਤਾ – ਮੂਲ ਅਤੇ ਸਾਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ – ਘਟਨਾਤਮਕ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ – ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਯਾਨੀ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸੂਚੀ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਮੂਲ ਅਤੇ ਸਾਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਜਾਂ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਉੱਤੇ ਘਟਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਘੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਖਾਲੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਆਰਟ.246 ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਉਪ-ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ "ਸਬੰਧਤ" ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਬਦ, ਜਿਹਨਾਂ ਤੱਕ ਉਪ-ਲੇਖਾਂ (1) ਤੋਂ (3) ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਘਟਨਾਤਮਕ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਲਈ, ਆਰਟ.246 ਦੇ ਉਪ-ਲੇਖਾਂ (1) ਤੋਂ (3) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਘਟਨਾਤਮਕ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਨੂੰ ਤਬ ਤੱਕ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹਨ –ਆਰਟ.246 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਰਬੋਚਚਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਦੇ ਤ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ – ਸਾਂਝੀ ਉਸਾਰੀ – ਐਂਟਰੀ 45 ਦੀ ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 30 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਾਂਝਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ – ਆਰਟ.246 ਦਾ ਦਾਇਰਾ – ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਾ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹੋਣ – ਫੈਸਲਾ: ਆਰਟ.246 ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿੱਧੀ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਾ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਤਾਂ, ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਾ ਪਵੇਗਾ – ਪਰ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਹੈ – ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਬਣਾਏ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ – ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਆਰਟ.246 – ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 – ਐਸ.21ਏ.

ਮਿਸਾਲ – ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ – ਰੇਸ਼ੋ ਦਿਸਾਈਡੈਂਡੀ – ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬਹਸ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਉਲਟ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕਪਾਸੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਏ ਛੋਟੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਬਲ ਖੋ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ – ਨਾਲ ਹੀ, ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੇਸ਼ੋ ਦਿਸਾਈਡੈਂਡੀ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਜੱਜ ਦੀ ਤਰਕ-ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ – ਅਜਿਹਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਉਸ ਵਿਸ਼ਾ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲੇਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21ਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰਜ਼ ਸੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਅਤਿਰਿਕਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਰੋਕ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਅਤਿਰਿਕਤ ਹੈ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ ਆਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਟੈਚਿਊਟ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ ਆਈ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21ਏ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯੂਜ਼ਰੀਅਸ ਲੋਨਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਯੂਜ਼ਰੀਅਸ ਲੋਨਜ਼ ਐਕਟ 1918 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਯੂਜ਼ਰੀਅਸ ਕਰਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਸੀ

ਰੁਸਤਮ ਕਾਵਸਜੀ ਕੂਪਰ (ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਣ) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ (1970) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 248 : [1970] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 530; ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, (2002) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 275 : [2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 45; ਪੰਜਾਬ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਖੁਲਨਾ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1947 ਪੀ.ਸੀ. 60; ਵੀਰੇਂਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕੋਆਪ. ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ (1980) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 109; ਹਰੀਸ਼ ਤੁਕਾਰਾਮ ਫਤਾਰਪੇਕਰ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਫਸਰ, ਸਾਦਰ ਰਾਂਚੀ, (1994) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 324 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2. ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਰਜ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਮੂਲ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਕਰਜ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਅਧੀਨ ਵੈਧਤਾਪੂਰਵਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13][/11]-ਜੀ-ਐਚ; 71ਈ-2-ਏ-ਬੀ]

ਫਤਹਚੰਦ ਹਿੰਮਤਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਆਦਿ (1977) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 670 : [1977] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 828; ਪਥੁੰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੇਰਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (1978) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 537 – ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3. ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 30, ਸੂਚੀ II ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ "ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਨੂੰ "ਧਨ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ" ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿਰਫ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੋ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਧਵਿਰਾਮ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਣਮਿਲਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਦਾਰ ਸੰਭਵ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੇਸਿਟੁਰ ਆ ਸੋਸੀਅਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਜਾਂ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸੰਕੁਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜ ਐਕਟ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ ਸਨ। "ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ" ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਨਾ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ, ਬਲਕਿ ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲਾ "ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ" "ਧਨ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ" ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ "ਧਨ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ" ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲਾ ਵਜੋਂ ਜੋੜਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਧਨ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ" "ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ" ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਨ ਉਧਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਤੱਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇ ਇੱਕ ਹੀ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਐਂਟਰੀ 5, ਸੂਚੀ III ਸੱਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਐਂਟਰੀ 5

ਅਧੀਨ ਬੰਨ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਰਧਵਿਰਾਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਅਰਧਵਿਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਕਲਪਿਕ ਦਲੀਲ ਕਿ "ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ" ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਐਂਟਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹ

ਹੋਏਚਸਟ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (1983) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 130; ਸੁਧੀਰ ਚੰਦਰ ਨਾਵਨ ਬਨਾਮ ਡਬਲਿਊ.ਟੀ.ਓ. (1969) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 108 - ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

4. ਅਨੁਚਛੇਦ 246 ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ, ਤਾਂ, ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਕਰੇ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੁਆਰਾ। [ਪੈਰਾ 16]

ਕੋਲਕਾਤਾ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ (ਮਾਲਕਾਨਾ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ [1962] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ; ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਵੀਂਦਰਾ (2002) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 367 ; [2001] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 323 ; ਵਾਰਿਅਮ ਸਟੀਲ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ & ਕੰਪਨੀ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ, [1963] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 209 - ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

5. ਸਾਮਾਨ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ “ਬੈਂਕਿੰਗ” ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ 45, ਸੂਚੀ ਪਹਿਲੀ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ 30, ਸੂਚੀ ਦੂਜੀ, ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਜੋ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਆਪ ਹੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹਨ।

ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ I ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਐਂਟਰੀ 18, ਲਿਸਟ II ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ III ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰਾਜ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਨਾਲ - ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ, ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਦੋਵੇਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ। ਐਂਟਰੀ 18, ਲਿਸਟ II ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ “ਜ਼ਮੀਨ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ,” ਉੱਤੇ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ I ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਸਾਰ ਅਤੇ ਸਬਸਟੈਂਸ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ I ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 21A ਜ਼ਰੂਰ ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ II ਉੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ, ਸਾਰ ਅਤੇ ਸਬਸਟੈਂਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਸੰਪੂਰਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲਿਸਟ I ਜਾਂ ਲਿਸਟ II ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਸੱਤਵੀਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਸੰਭਵਤ: ਇੱਕ ਮਨਾਹੀ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੁਬ੍ਰਹਮਣਿਆਂ ਚੇਟੀਆਰ ਬਨਾਮ ਮੁੱਤੁਸਵਾਮੀ ਗੌਂਡਨ ਏਅਰ 1941 ਐਫ.ਸੀ. 47 ; ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ 1930 ਏ.ਸੀ. 111 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 634 : [1989] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 918 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ।

6. ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੋਵਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਯਾਨੀ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸੂਚੀ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰ ਅਤੇ ਸਬਸਟੈਂਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਸੰਪੂਰਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲਿਸਟ I ਜਾਂ ਲਿਸਟ II ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਸੱਤਵੀਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਸੰਭਵਤ: ਇੱਕ ਮਨਾਹੀ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਖ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਸਟ I ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਲਿਸਟ II ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਸਟ I ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਲਿਸਟ III ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਉੱਤੇ ਆਕਸਮਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੈਡਰਲ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਅਣਕਬਜ਼ਾਇਆ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਆਰਟੀਕਲ 246 ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪ-ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਬਦ, ਜਿਹਨਾਂ ਤੱਕ ਉਪ-ਲੇਖ (1) ਤੋਂ (3) ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਆਕਸਮਿਕ ਖੁੱਦਾਈ ਅਤੇ ਅਣਕਬਜ਼ਾਇਆ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਲਈ, ਆਰਟੀਕਲ 246 ਦੇ ਉਪ-ਲੇਖਾਂ (1) ਤੋਂ (3) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਆਕਸਮਿਕ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਨੂੰ ਤਦ ਤੱਕ ਸਹਿਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 246 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਰਮੌਖਤਾ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਂਝੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਕਸਮਿਕ ਖੁੱਦਾਈ ਅਤੇ ਅਣਕਬਜ਼ਾਇਆ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਸੰਸਦੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਨ ਰੀ ਸੀ.ਪੀ. ਅਤੇ ਬੇਰਾਰ ਮੋਟਰ ਸਪਿਰਿਟ ਅਤੇ ਲੁਬ੍ਰਿਕੈਂਟਸ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1938) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1939 ਐਫ.ਸੀ. 1; ਲੋਕੋ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਦੀਪਕ ਦੇਬਬਰਮਾ (2017) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 585 [2016] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 793; ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੈਫਰੈਂਸ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ 2001 (2004) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 489 ; [2004] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 534 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

7. ਜਿਥੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21ਏ ਆਕਸਮਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲਿਸਟ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 21ਏ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 21ਏ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 21ਏ ਵਿੱਚ ਨਾਨ-ਅਬਸਟੈਂਟ ਕਲੋਜ਼ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਸਰਵੋਚਚਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 32]

8. ਯਾਸੰਗੀ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਲੜੀ ਸੀ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰਕ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖੇ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਏ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਉਲਟਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਖ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ, ਅਤੇ ਇਹ

ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਫੈਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕੁਰੀਅਮ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਕਿੱਕ, ਅਤੇ ਨਿਰਣਾ ਬਾਈਡਿੰਗ ਫੋਰਸ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਯਸਾਂਗੀ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ। [ਪਰਾ 43][742-G-H;

ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [1979] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1059 ;

ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੇਖੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1981] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 111 ; ਸੁਭਜੀਤ ਤੇਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 616; ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ [1989] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 101 ; [1988] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 929 ; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਰਮਦਾ ਬਚਾਓ ਅੰਦੋਲਨ [2011] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 639 ; [2011] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 443 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਰੀ, ਏਆਈਆਰ 1986 ਏਪੀ 291; ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਯਾਸਾਂਗੀ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ (1999) 2 SCC 375 : [1999] 1 SCR 213 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1977] 2 SCR 828 ਪੈਰਾ 3 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1978] 2 SCR 537 ਪੈਰਾ 3 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਏਆਈਆਰ

1986 ਏਪੀ 291 ਨੇ ਪੈਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[1999] 1 ਐਸਸੀਆਰ 213 ਪੈਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1970] 3 SCR 530 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 450 ਪੈਰਾ 8

ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1947 ਪੀ.ਸੀ 60 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 9

(1980) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 109 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 9

(1994) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 324 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 9

(1983) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 130 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 16

(1969) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 108 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 16

(1962) 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 16

[2004] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 323 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 17

(1963) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 209 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 18

ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1941 ਐਫ.ਸੀ 47 ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 23

[1989] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 918 ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਪੈਰਾ 27

1938 ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1939 ਐਫ.ਸੀ 1 ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 29

[2016] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 723 ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 30

[2004] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 534 ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 31

[1979] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1059 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 43

[1981] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 111 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 43

[1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 616 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 43

[1988] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 929 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 43

[2011] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 443 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 43

ਸਿਵਿਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਿਲ) ਨੰਬਰ 134 ਦਾ 2013.

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਅਧੀਨ।

ਸੰਜੇ ਪਾਰਿਖ, ਅਭਿਮਨਯੂ ਸ਼੍ਰੇਸਠ, ਪਰਮਾਨੰਦ ਪਾਂਡੇ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਜੈਂਟ ਭੂਸ਼ਣ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਵਕਤਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਰੀਨ ਖਜੂਰੀਆ, ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਆਸ਼ਾ ਜੀ. ਨਾਇਰ, ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਆਯੁਸ਼ੀ ਗੌਰ, ਐਸ. ਏ. ਹਸੀਬ, ਵਿਕਾਸ ਬਾਂਸਲ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸੁਸ਼ਮਾ ਸੂਰੀ, ਐਚ.ਐਸ. ਪਰਿਹਾਰ, ਕੁਲਦੀਪ ਪਰਿਹਾਰ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਭੂਸ਼ਣ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਆਰ. ਐਫ. ਨਾਰੀਮਨ, ਜੇ. ਆਈ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਯਾਚਿਕਾ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 21ਏ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਨੂੰ 1983 ਦੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 15.2.1984 ਨੂੰ ਅਸਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21ਏ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"21ਏ. ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਉਸੂਰੀਅਸ ਲੋਨਸ ਐਕਟ, 1918 (10 ਦਾ 1918) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੌਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੌਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਅਤਿਰਿਕਤ ਹੈ।"

2. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 21ਏ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ

ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ, ਏ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ Usurious Loans Act, 1918 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਕਰਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਾਰਜਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੁਝ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨਾਗਰਿਕ, ਜੋ ਸੰਸਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸਾਲ 2006-2007 ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 21ਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਇਹ ਪੇਂਡੂ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

“ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਸ਼ੋਸਣ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੀਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠਾਂ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ 1918 ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨੇ ਜੀ ਉਸੂਰੀਅਸ ਲੋਨਸ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ 5.5 ਫੀਸਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਖੋਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਖਾਤਾ ਮੁੜ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਮੂਲ ਪੂੰਜੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ 1949 ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 21 (ਏ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਮੁਸੀਬਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਏ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਸਾਨ ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨੂੰ 5.5% ਸਾਦੇ ਵਿਆਜ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕੋਆਪਰੇਟਿਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਨਾਬਾਰਡ ਤੱਕ, ਰਾਜ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕਾਂ ਤੱਕ ਦੀ ਲੰਬੀ ਚੇਨ ਦੇ ਹਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਾਗਤ/ਮਾਰਜਿਨ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਤਃ, ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ/ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਉਠਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਚੇਨ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਤਮ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਸਕੇ। ਕਮੇਟੀ ਹੋਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਮੂਲ ਪੂੰਜੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਿਆਜ ਦਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ

1.23 ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਕਰਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ 2006-07 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਫ 2006-07 ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੁੱਖ ਰਕਮ ਤੱਕ ਦੇ ਫਸਲੀ ਕਰਜ਼ੇ 7% ਵਿਆਜ ਦਰ 'ਤੇ ਮਿਲਣਗੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਵਿਆਜ ਸਬਵੈਂਸ਼ਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਏਗੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲੀ ਕਰਜ਼ੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡਾਂ (ਕੇ.ਸੀ.ਸੀ.) ਰਾਹੀਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ 3 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵੈਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਚੰਗੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ, ਕੇ.ਸੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ, ਫਸਲੀ ਪੈਟਰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਦਿ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਗਏ ਕੁੱਲ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਛੋਟੀ ਮਿਆਦੀ ਕਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿੱਧੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਗਾਊਆਂ ਦੇ ਫਸਲੀ ਕਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਿਆਦੀ ਕਰਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬਕਾਏ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਬਕਾਏ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਮਿਆਦੀ ਕਰਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਕਰਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਬਕਾਏ ਮੌਜੂਦਾ ਬਕਾਏ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਚਾਹੀਦਾ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਸਾਲਾਨਾ ਹੀ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ

1.24 ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਉਸ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਏ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਕਰਜ਼ ਐਕਟ, 1918 ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਇਹ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਸਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਮੂਲ ਪੂੰਜੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਏ) ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬੈਂਕ ਮੂਲ ਪੂੰਜੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਜ ਨਾ ਵਸੂਲੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਮਿਆਦੀ ਕਰਜ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦੀ ਕਰਜ਼, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗਤ/ਮਾਰਜਿਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕਰਜ਼ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਚੇਨ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਕਰਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 1995 ਤੋਂ 2010 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 2,56,913 ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਸਾਰੀ ਦਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ, ਧਾਰਾ 21ਏ ਦੀ ਬਦੌਲਤ।

3. ਸੰਜੀਵ ਪਾਰਿਖ, ਲਿਖਤੀ ਵਕੀਲ ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਕਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲੈ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਿਸਾਨ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਫਤਹਚੰਦ ਹਿੰਮਤਲਾਲ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਆਦਿ, (1977) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 670 ਅਤੇ ਪਥੁੰਮਾ ਅਤੇ ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੇਰਲਾ ਅਤੇ ਓਰਸ. (1978) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1, ਤਾਂ ਜੋ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਲਿਸਟ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਹਨ।

ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ, ਜੋ ਕ□ਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਬਨ ਲਾਲ ਸਕਸੇਨਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਐਂਟਰੀ 30 ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਦ ਵੀ ਕ□ਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਸਕੇ। ਪਰੰਤੂ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇ।

4. ਉਸ ਨੇ ਅਗਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਇਨ ਰੀ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1986 ਏ.ਪੀ. 291 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਸਵੀਕ□ਤੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਯਾਸਾਂਗੀ ਵੇਂਕਟੇਸਵਰਾ ਰਾਓ (1999) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 375 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ

ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰੇਸ਼ੋ ਡਿਸਾਈਡੈਂਡੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 7 ਦੋਨੋਂ ਲਾਕੋਨਿਕ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਨਤੀਜੇ ਹੀ ਸਮਝਾਏ ਗਏ ਸਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਦੇ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਪਰ ਇੰਕਾਰੀਅਮ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਰਕ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ 2006-2007 ਲਈ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਸੰਸਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਲੈ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਸਦ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਜਗ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 21ਏ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਮੂਹਿਕ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਚਿੱਤ 14 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਦੋਨੋਂ ਇਸ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 21ਏ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟੁਕੜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਤਰਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵੇਲੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ।

5. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ੍ਰੀ ਜਯੰਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 246 ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧੀਨ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 21A ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ II 'ਤੇ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਸੰਘੀ ਪਰਮੌਂਤਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ II ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 21A ਦੇ ਆਗੇ ਝੁਕਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ II ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ I ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ" ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਕਰਜ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਕਈ ਉਪਾਯ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਰੀ, ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਾਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਯਾਸੀਨ ਵਲਕਤਸਵਰਾ ਰਾਓ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 7 ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੇਸ਼ੋ ਦੇਸੀਡੈਂਡੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸੇ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਲੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਿਹੜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਗੁਹਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦੱਸਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ 21A ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦਾ ਧਾਰਣਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਣਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

6. ਸੁਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਰੀਨ ਖਜੂਰੀਆ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧੀਰਜ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ", ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਲਿਸਟ II ਦੇ ਐਂਟਰੀ 30 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨੂੰ "ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ" ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਦੋ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਖੂਬ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਹਿਰ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਅੱਪ ਕੀਤਾ ਹੈ।

7. ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

"ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935

ਸੂਚੀ I- ਫੈਡਰਲ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸੂਚੀ

38. ਬੈਂਕਿੰਗ, ਅਰਥਾਤ ਕਿਸੇ ਫੈਡਰੇਟਡ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ।

ਸੂਚੀ II- ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸੂਚੀ

27. ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ; ਬਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਮੇਲੇ; ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ।

xxx xxx xxx

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ

ਸੂਚੀ I- ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ

45. ਬੈਂਕਿੰਗ।

ਸੂਚੀ II- ਰਾਜ ਸੂਚੀ

30. ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ; ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ।

xxx xxx xxx

ਅਨੁਚਛੇਦ 246. ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮਗਰੀ।

(1) ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੱਤਵੇਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ (ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ" ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ)।

(2) ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਧਾਰਾ(3) ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ, ਅਤੇ, ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੀ, ਸੱਤਵੇਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ (ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਸਮਾਨ ਸੂਚੀ" ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ)।

(3) ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਲਈ ਸੱਤਵੇਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ (ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਰਾਜ ਸੂਚੀ" ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ)।

(4) ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।"

8. ਸੂਚੀ I, ਮੱਦ 45 ਵਿੱਚ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੁਸਤਮ ਕਾਵਸਜੀ ਕੂਪਰ (ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਣ) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, (1970) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 248 ਤੇ 279 ਅਤੇ 281, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"31. 'ਬੈਂਕਿੰਗ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ਬੀ) ਅਨੁਸਾਰ 'ਬੈਂਕਿੰਗ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨਯੋਗ ਹਨ, ਅਤੇ ਚੈੱਕ, ਡਰਾਫਟ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣਯੋਗ ਹਨ।" ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

xxx xxx xxx

36. ਸੱਤਵੇਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਇਕ ਮੱਦ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ "ਬੈਂਕਰ" ਜਾਂ "ਬੈਂਕਾਂ"। ਸੂਚੀ I, ਮੱਦ 45 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਰ ਬੈਂਕਰਾਂ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਧਾਇਕ ਮੱਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਾਮਕਰਣ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਖਾਕੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸੰਘੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਸੰਘ ਅਤੇ ਘਟਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੰਡਦੀ ਹੈ। "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ "ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਾਣਿਜਿਆ" ਦੇ ਮੱਦ ਦੇ ਸਾਰ ਉੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, (2002) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.275 ਤੇ 285-286, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, 1993 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"14. ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਗੁਵਾਹਾਟੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਵਸੂਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਲਿਸਟ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 11-ਏ ਹੈ ਜੋ ਕਿ "ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ; ਸਭ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਹੁਣ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗੀ। ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਨਾਲ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਬੈਂਕਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਅਧੀਨ, ਸੰਸਦ ਹੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਉਹ ਤੰਤਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਪੈਸੇ ਵਸੂਲੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, "ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ" ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਜਾਂ ਸੀਮਿਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਵਿੱਚ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਉਪ-ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਅਦਾਲਤੀ ਸਰੀਰ ਵਰਗੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਦੋਂ

ਤੱਕ ਕਿ “ਬੈਂਕਿੰਗ” ਦਾ ਖੇਤਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਲਿਸਟ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 26 ਅਧੀਨ ਆਉਣਗੀ।

9. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਖੁਲਨਾ, ਏਆਈਆਰ 1947 ਪੀਸੀ 60 ਤੇ 65, ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਸਬਸਟੈਂਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਕਿ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਬੰਗਾਲ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1940, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਵਚਨਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“35. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੰਸਦ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਐਕਟ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਲੰਬਾ ਤਜਰਬਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਦੇ ਵੀ ਓਵਰਲੈਪ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰ ਮੌਰੀਸ ਗਵਾਇਰ ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਸੁਬਰਮਣਯਨ ਚੇਟੀਅਰ ਬਨਾਮ ਮੁੱਤੁਸਵਾਮੀ ਗੌਂਡਨ, 1940 ਐਫਸੀਆਰ 188 ਤੇ 201 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:

“ਇਹ ਅਕਸਰ ਹੋਣਾ ਅਤਿਆਵਸ਼ਕ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵੀ ਛੂਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਜੁੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਰਥੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਅਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਨਿਯਮ ਜੋ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਸਬਸਟੈਂਸ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਉਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।”

36. ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਗੁਜ਼ਾਰਸ਼ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਵਰਣਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕੁਝ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ, ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੂਚੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸੂਚੀ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਇਤਫਾਕਨ ਹਨ। ਪਰ ਦ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੀ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਤਿੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਚੀ ਹੈ ਦੋ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਸੂਚੀਆਂ।

37. ਵਿਸ਼ੇ ਅਜੇ ਵੀ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਉਹ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰ ਅਤੇ ਸਬਸਟੈਂਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅਸਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਾ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਨਮ 'ਤੇ ਹੀ ਦਬ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਂਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ, ਕਦੇ ਵੀ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ।

38. ਤੀਜੇ, ਸੂਬਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਡਰਲ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੇਦਭਾਵ ਕਰਕੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦਾ ਮੂਲ ਅਤੇ ਸਾਰ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਫੈਡਰਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਸਲੀ ਸੁਭਾਵ ਸੂਬਾਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ,

ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਜਾਂ ਘੱਟ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਐਕਟ ਦਾ ਮੂਲ ਅਤੇ ਸਾਰ ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਚਨਪੱਤ੍ਰ ਜਾਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਹੈ? ਇਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਤੈਅ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਐਕਟ ਲਾਈਨ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸੁਭਾਵ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਧ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

39. ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਰੀਅਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਜਦੋਂ ਉਹ ਟਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ III ਅਤੇ II ਤੇ ਅਤੇ ਸੂਚੀ III ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਤੇ ਵਰੀਅਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਕਿਸ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਵਰੀਅਤਾ? ਕੀ ਫੈਡਰਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਰੀਅਤਾ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੱਦ ਨੂੰ ਸੰਭਵਤ: ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਚਾਹੇ ਇਸ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਚਰਿੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਸੋਂਪਣਾ? ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸੱਚਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ।

40. ਜੇ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਾਅਦਾ ਨਾਮਾ ਸੰਬੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਬੰਗਾਲ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਇਸ ਲਈ ਖਾਰਜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਾਅਦਾ ਨਾਮਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਿਲਿਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ—ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

41. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਫੈਡਰਲ ਐਂਟਰੀ, "ਵਾਅਦਾ ਨਾਮੇ" ਆਈਟਮ (28) ਵਿੱਚ ਲਿਸਟ I ਦੇ ਉਲੰਘਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਰਸਤਾ ਇਸ ਲਈ ਚੁਣਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

42. ਪਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਐਕਟ ਨੇ ਫੈਡਰਲ ਲਿਸਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਨਾਮਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਸੂਚਿਤ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਵਿਰੇਂਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਡਿਸਟ. ਅਸਟ. ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕੋਆਪ. ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼, (1980) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 109 ਵਿੱਚ 113-114, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਅਨੁਸਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1965, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ, ਨੂੰ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“9. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1965, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ "ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼" ਨੂੰ ਲਿਸਟ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 32 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਐਂਟਰੀ ਸੀ ਲਿਸਟ I ਦੇ 7ਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ (ਐਂਟਰੀ 45) ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ "ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼" ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 43 ਹੈ "ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ, ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।" ਐਂਟਰੀ 44 ਹੈ “ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ, ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨਾ, ਚਾਹੇ ਵਪਾਰਕ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ

ਰਾਜ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।" ਐਂਟਰੀ 45 ਹੈ "ਬੈਂਕਿੰਗ"। ਲਿਸਟ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 32, "ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ, ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨਾ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਲਿਸਟ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ; ਅਸੰਗਠਿਤ ਵਪਾਰਕ, ਸਾਹਿਤਿਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਘਾਂ; ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼"।

10. ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਰਜ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਕਾਮਰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ [74 IA 23] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਬੰਗਾਲ ਮਨੀ-ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਜ 27 ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ "ਮਨੀ-ਲੈਂਡਿੰਗ" ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਜ 28 ਅਤੇ 38 ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ "ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟਸ" ਅਤੇ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਸਨ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਤਰਕ ਸੀ ਕਿ ਬੰਗਾਲ ਮਨੀ-ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟਸ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨੀ-ਲੈਂਡਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"ਵਿਸ਼ੇ ਅਜੇ ਵੀ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਐਕਟ ਦਾ ਅਸਰ ਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਸਲ ਸੁਭਾਵ ਅਤੇ ਕਿਰਦਾਰ ਕੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਾ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਦਬ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਜੋ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ, ਕਦੇ ਵੀ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ।"

ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਕਟ "ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਬੈਂਕਿੰਗ 'ਤੇ ਘੁੰਮਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਦੀ ਉਚਿੱਤ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਹੋਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀਆਂ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਨਾਗਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਜੋਇੰਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ [AIR 1971 ਬੋਮ 365 : 1971 ਮਹਾ ਏਲਜੇ 923] ਅਤੇ ਸੰਤ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [AIR 1970 ਪੀ&ਐਚ 528] ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੀ ਸੀ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਰੀਸ਼ ਤਨੇਜਾ ਰਿਫ੍ਰੈਕਟਰੀਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਫਸਰ, ਸਾਦਰ ਰਾਂਚੀ, (1994) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 324, ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਪਬਲਿਕ ਡਿਮਾਂਡਸ ਰਿਕਵਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਐਂਟਰੀਆਂ 11ਏ ਅਤੇ 13 ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸੂਚੀ ਆਈ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਨਾਲ ਨਹੀਂ।

10. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪਾਰੀਖ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਫਤਹਚੰਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ 1976 ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਿਥੇ ਤੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"54. ਫਿਰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਕੀ ਹੈ? ਸ੍ਰੀ ਬੀ. ਸੇਨ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਜੋ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੂਲ ਸੰਪਤੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ — ਦੇਣਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ — ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਸੂਚੀ ਆਈ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 97 ਅਧੀਨ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇ, ਰਾਜ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 30 ਹੈ "ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ; ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ"। ਜੇਕਰ ਸਾਧਾਰਣ ਅਕਲ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਣ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਅੰਗ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਕਰਜ਼ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ, ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ, ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ, ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਹੈ! ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਉਦਾਰ ਅਰਥ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੂਬਰਿਕਸ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਸਵੀਪ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸਮਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਰਜ਼-ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖੇਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਰਾਜਮੁੰਦਰੀ ਬਿਜਲੀ ਮਾਮਲੇ [ਰਾਜਮੁੰਦਰੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਪਲਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਆਫ਼ ਆਂਧਰਾ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 ਐਸ.ਸੀ. 251 : 1954 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 779] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਸੂਚੀ II, ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਵਿੱਚ "ਰਾਹਤ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।" (ਪੰਨਾ 693 'ਤੇ)

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਥੁੰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਰਲਾ ਦੇਣਦਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀਵਿਦਾਰਕ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1970 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਫਤਹਚੰਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"36. ਐਕਟ ਦਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀਵਿਦਾਰਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਯਾਪਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਨੀਯ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਕਮ ਧਾਰਕ ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਪਤੀ ਖਰੀਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸੰਪਤੀ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਇੱਕ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਕਰਜ਼ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਪੈਟਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 20(2)(b) ਖਰੀਦ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਿਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸਤਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੁਕਮ ਧਾਰਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਆਇ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਨਿਲਾਮੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀਵਿਦਾਰਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਗਰੀਬ ਪੀੜਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀਵਿਦਾਰਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਲਚੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਚੰਗੁਲ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੜਪ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੀਵਨ ਯਾਪਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਹੈ।"

(ਪੰਨਾ 22 ਤੇ)

ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 20 ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ:-

"56. ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਲੇਖ 246 ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਲੇਖ ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ.....ਲਿਸਟ III ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।" ਲਿਸਟ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, —

30 —ਧਨ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ; ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ।

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਕਿ "ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦੱਬੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਇੱਕ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਧਾਰਾ (4) ਇੱਕ "ਕਰਜ਼" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਧਾਰਾ (5) ਇੱਕ "ਕਰਜ਼ਦਾਰ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ "ਅਦਾਲਤ" ਅਤੇ "ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ" ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਅਰਥ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ (ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ) ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਰੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ 30 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕੇ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਫਤਹਚੰਦ ਹਿੰਮਤਲਾਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [(1977) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 670 : (1977) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 828] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਜੋ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

57. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅੰਤਰ ਅਲੀਆ, ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਫ਼ਾ ਵਿੱਚ: (ਅ) 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂ (ਬੀ) 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਰ ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 20 ਨਵੰਬਰ, 1957 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਤੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ-ਧਾਰਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ, ਖਰੀਦ ਦੀ ਅਧੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਨਫ਼ਾ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਦਿ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਲਿਸਟ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਕਰਜ਼ ਇੱਕ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿਕਰੀ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਰਾਹਤ" ਅਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ਾਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਜ਼ਾਈ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਅਦਾਲਤੀ ਵਿਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਰਧਨ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ-ਯਾਪਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ

ਕਿਸਾਨ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਾਹਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸਿਰਫ

ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਬਸ ਹਾਲਤ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਲਈ ਬੁਲਾਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਾਹਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਰੱਖੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 30 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਰਾਹਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਜ਼ਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਯਾਪਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਹਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਚਰਜ ਨਾਲ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਵੀਨਚੰਦਰ ਮਾਫਤਲਾਲ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ., [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਐਸ.ਸੀ. 58; (1955) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 829 : (1954) 26 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 758] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਦਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਮਲੀਕਰਣ ਵਿੱਚ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਣ।" ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਵਿਧਾਇਕ ਉਪਾਯ ਸਿਰਫ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਗੁਆ ਨਾ ਜਾਵੇ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

11. ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 21ਏ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ 45 ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"3. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।- ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ-

(ਅ) ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ;NONE

(ਬ) ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬੰਧਕ ਬੈਂਕ; ਅਤੇNONE

(ਸੀ) ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਸਿਰਫ ਪਾਰਟ ਪੰਜਵੀਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਅਤੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਛੱਡ ਕੇ।NONE

xxx xxx xxx

5. ਵਿਆਖਿਆ

ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ-

(ਬ) "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਧਨ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨਯੋਗ ਹਨ, ਅਤੇ ਚੈੱਕ, ਡਰਾਫਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ ਤੇ ਵਾਪਸੀ;

(ਸੀ) "ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ;

ਵਿਆਖਿਆ।—ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਸਮਾਨ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਧਨ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

d “ਕੰਪਨੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ, 1956 (1 ਦੇ 1956) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3

ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 591 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

xxx xxx xxx

6. ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰਕ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

(1) ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਪਾਰਕ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਾਮਤ:

(a) ਪੈਸੇ ਦਾ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਚੁੱਕਣਾ; ਪੈਸੇ ਦਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਅਗਾਊ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ; ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ, ਹੁੰਡੀਆਂ, ਵਾਅਦਾ ਨੋਟ, ਕੂਪਨ, ਡਰਾਫਟ, ਬਿੱਲ ਆਫ ਲੇਡਿੰਗ, ਰੇਲਵੇ ਰਸੀਦਾਂ, ਵਾਰੰਟ, ਡਿਬੈਂਚਰ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਸਕ੍ਰਿਪਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਣਾ, ਵੇਚਣਾ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇ ਉਹ ਟਰਾਂਸਫਰੇਬਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ; ਲੈਟਰ ਆਫ ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਟ੍ਰੈਵਲਰ ਚੈਕ ਅਤੇ ਸਰਕੁਲਰ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੇਣਾ; ਬੁਲੀਅਨ ਅਤੇ ਸਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਣਾ, ਵੇਚਣਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ; ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਸਮੇਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕ ਨੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਣਾ ਅਤੇ ਵੇਚਣਾ; ਸਟਾਕ, ਫੰਡ, ਸ਼ੇਅਰ, ਡਿਬੈਂਚਰ, ਡਿਬੈਂਚਰ ਸਟਾਕ, ਬੌਂਡ, ਦਾਇਤਵਾਂ, ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਅੰਡਰਰਾਈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ; ਗਾਹਕਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੌਂਡ, ਸਕ੍ਰਿਪਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵੇਚ ਕਰਨਾ; ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਅਗਾਊਆਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ; ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੌਂਡ, ਸਕ੍ਰਿਪਸ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ; ਸੇਫ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਾਲਟਸ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ; ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਮਿਟ ਕਰਨਾ;

(b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ; ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੇ ਏਜੰਸੀ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਸਾਫ-ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣਾ, ਰਸੀਦਾਂ ਅਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ;

(c) ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਠੇਕੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ;

(d) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ, ਸਟਾਕ, ਡਿਬੈਂਚਰਾਂ, ਜਾਂ ਡਿਬੈਂਚਰ ਸਟਾਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ, ਪਬਲਿਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ, ਦੇ ਰਾਜ, ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਬੀਮਾ ਕਰਨ, ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ, ਅੰਡਰਰਾਈਟਿੰਗ, ਭਾਗ ਲੈਣ, ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣਾ;

(e) ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਾਰੰਟੀ ਅਤੇ ਕਫ਼ਾਰੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨਾ;

(f) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਵੇ ਦੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ, ਵੇਚਣਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ;

(g) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਭਾਉਣਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ ਜਾਂ ਅਗਾਊਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(h) ਟਰੱਸਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਨਿਰਵਾਹ ਕਰਨਾ;

(i) ਵਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਸੀਅਤਨਾਮਾ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਟਰੱਸਟੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ;

(j) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਜਾਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਭਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸੰਸਥਾਨਾਂ, ਫੰਡਾਂ, ਟਰੱਸਟਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਜਾਂ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ; ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ; ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਜਾਂ ਭਲਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਬਲਿਕ, ਆਮ ਜਾਂ ਉਪਯੋਗੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਨ ਦੀ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣਾ;

(k) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਨਿਰਮਾਣ, ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਅਤੇ ਸੋਧ;

(l) ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾ, ਸੁਧਾਰਨਾ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ, ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ, ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਕਰਨਾ, ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣਾ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣਾ, ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ;

(m) ਕਿਸੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਕ੍ਰਮ ਕਰਨਾ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਹੋਵੇ;

(n) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ;

(o) ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਜਿਸਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਆਧਿਕਾਰਿਕ ਰਾਜ ਪਤਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

xxx xxx xxx

22. ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ

(i) ਇਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

xxx xxx xxx

56. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ—

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹਨ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਭਾਵ:

(a) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਨਾ ਮੰਗਦਾ ਹੋਵੇ,-

(i) “ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ” ਜਾਂ “ਕੰਪਨੀ” ਜਾਂ “ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ” ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(ii) “ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ” ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ) ਐਕਟ, 1965 (23 ਦੇ 1965) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਉਸ ਹਦ ਤੱਕ “ਬੈਂਕਿੰਗ” ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਹਦ ਤੱਕ ਇਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲੇਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21A, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦਾ ਇੱਕ ਅਭਿੰਨ ਅੰਗ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਲੋਨ ਸੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਜ ਦਰ ਅਤਿਰਿਕਤ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਕਿ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸੰਭਵ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ I ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ “ਬੈਂਕਿੰਗ” ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਸਟੈਚੂਟ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

12. ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯੂਜ਼ਰੀਅਸ ਲੋਨਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਯੂਜ਼ਰੀਅਸ ਲੋਨਜ਼ ਐਕਟ 1918 ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਯੂਜ਼ਰੀਅਸ ਕਰਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਨਿਆਂਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21(1) ਅਤੇ 2(2) ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ "ਬਿਆਜ" ਅਤੇ "ਕਰਜ਼ਾ" ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਹੈ:

“2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ.
ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਾ ਹੋਵੇ,-

(1) “ਬਿਆਜ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਬਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਾਪਸੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਿਆਜ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(2) “ਕਰਜ਼ਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ।”

ਸੈਕਸ਼ਨ 3, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

“3. ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣਾ।

ਯੂਜ਼ਰੀ ਲਾਅਜ਼ ਰਿਪੀਲ ਐਕਟ, 1855 (28 ਦਾ 1855) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਥੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਚਾਹੇ ਇਕਤਰਫਾ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਵੇ,-

(a) ਕਿ ਬਿਆਜ ਅਤਿਸ਼ਯਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(b) ਕਿ ਬਿਆਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਿ,“

(i) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਿਸਾਬ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤਿਸ਼ਯਤਾ ਬਿਆਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਵਪਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਖਾਤਾ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤਿਰਿਕਤ ਵਿਆਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

(iii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੋਧ ਜਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਹੱਥ ਧੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ-

(i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹੇਗੀ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਵਪਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਦਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਹੈ;

(ii) ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

ਵਿਆਖਿਆ.- ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ "ਲੈਣ-ਦੇਣ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ, ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਹੈ।

(2) (a) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਅਤਿਰਿਕਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੇ ਉਤਪੰਨ ਜੋਖਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਚਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(b) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ਜੋ ਖਰਚੇ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਜੁਰਮਾਨੇ, ਬੋਨਸ, ਪ੍ਰੀਮੀਆ, ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚਾਰਜ ਲਈ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਿਆਜ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕੁੱਲ ਫਾਇਦਾ।

(ਸੀ) ਜੋਖਮ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਕਰਜ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਨੂੰ, ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ।

(ਡੀ) ਇਹ ਵਿਚਾਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੌਲਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨਿਆਇਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ਜੋ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਨਿਆਇਆ ਸੀ, ਸਮੇਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਜਾਂ ਸੋਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਨੂੰ।

ਵਿਆਖਿਆ.- ਵਿਆਜ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੌਲਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨਿਆਇਆ ਸੀ।

(3) ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਸਦਾ ਰੂਪ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੌਲਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ

ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਹੋਵੇ।

(4) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਏ ਤਬਾਦਲੇ ਸਚਮੁਚ ਵਿੱਚ ਭਲਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ।

ਇਸ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸ਼ਬਦ “ਨੋਟਿਸ” ਨੂੰ ਉਹੀ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਐਕਟ, 1882 (1882 ਦਾ 4) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ।”

13. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ। ਰਾਜ ਕਰਜ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਥੇ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੋਰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਧੀਆ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਅਤੇ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਮੁੱਖ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਤਹਚੰਦ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਪਹਥੁੰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਕਰਜ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਲਿਸਟ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਅਧੀਨ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਸਵਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:

i. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45, ਸੂਚੀ I ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਐਂਟਰੀ 30, ਸੂਚੀ II ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੀ ਹੈ?

ii. ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 21A ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਮਿਸ ਸ਼ਿਰੀਨ ਖਜੂਰੀਆ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਭੂਸ਼ਣ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

15. ਮਿਸ ਖਜੂਰੀਆ ਅਨੁਸਾਰ, “ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ” ਦਾ ਭਾਵ ਐਂਟਰੀ 30, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ “ਧਨ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ” ਭਾਵ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿਰਫ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੋ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਧਵਿਰਾਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਟੁੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਥੁੰਮਾ (ਉੱਪਰੋਕਤ), ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੱਤਵੀਂ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30, ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਦਾਰ ਸੰਭਵ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਨੂੰ noscitur a sociis ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਜਾਂ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸੰਕੁਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਐਕਟ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਅਸਾਮ ਮਨੀ-ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1934 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਅਤੇ 9, ਸੈਂਟਰਲ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਮਨੀ-ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1934 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਤੇ 10, ਬਿਹਾਰ ਮਨੀ-ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1938 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਤੇ 12, ਉੜੀਸਾ ਮਨੀ-ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1939 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9, 10 ਅਤੇ 11, ਬੰਗਾਲ ਮਨੀ-ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਅਤੇ 36 ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਮਨੀ-ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1946

ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 23, 24 ਅਤੇ 29। ਜਾਹਿਰ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ “ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ” ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋੜਨਾ ਸਿਰਫ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਵੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲਾ “ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ” ਨੂੰ “ਧਨ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ” ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਜੋੜਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ “ਧਨ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ” ਅਤੇ “ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ” ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਸਿਰਫ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਧਨ ਉਧਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਸੱਤਵੀਂ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਐਂਟਰੀ 5, ਸੂਚੀ III ਸੱਤ ਵੱਖਰੇ ਵਿਸ਼ੇਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ 5 ਅਧੀਨ ਬੰਨ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਰਧਵਿਰਾਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਅਰਧਵਿਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ।

I

ਜਾਹਿਰ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਸ ਖਜੂਰੀਆ ਦੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਅਪੀਲ ਕਿ "ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ" ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਐਂਟਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ, ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਪਰੀਤ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਨ, ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਵਿਪਰੀਤ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਕਰਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਮਿਸ ਖਜੂਰੀਆ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮਹਾਜਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲੇਗੀ, ਪਰ ਬੈਂਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

16. ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਜੋ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ, 30, ਲਿਸਟ II ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 246 ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਘੀ ਸਰਬੋਚਚਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸਿਦਾਂਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 246 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਏਚਸਟ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, (1983) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 130 ਤੇ 162-63 ਅਤੇ 165-66, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਘੀ ਸਰਬੋਚਚਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ:

"ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 246 ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੌਲਿਕ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗਾ:

1. NONEਸੰਸਦ ਨੂੰ ਲਿਸਟ I ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 246(1) ਵਿੱਚ ਨਾਨ ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਸੰਘ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਜਾਂ ਸਰਬੋਚਚਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਅਤੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 246 (1) ਵਿੱਚ ਨਾਨ ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 246 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਕਿ ਲਿਸਟ I ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

2. NONEਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਲਿਸਟ II ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਸਟ III ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਲਿਸਟ II ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਲਿਸਟ I ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਜੇ ਲਿਸਟ I ਅਤੇ ਲਿਸਟ II ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇ ਜੋ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਸਟ II ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੈ ਤੰਤੋ ਸਰਬੋਚਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

3. ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਗਿਣੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ।

xxx xxx xxx

ਅਨੁਚਛੇਦ 246(1) ਵਿੱਚ "ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 246(3) ਵਿੱਚ "ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਬੋਚਚਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰਥਾਤ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਟਲ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਗਿਣੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੂਚੀ II ਅਤੇ III ਵਿੱਚ ਗਿਣੀ ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੂਚੀ II ਅਤੇ III ਵਿੱਚ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਹਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 246 ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਬੋਚਚਤਾ ਦੀ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਤਦ ਤੱਕ ਹੀ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਅਸੁਲਝਣਯੋਗ" ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਦੋ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਵੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਅਤੇ ਸੀਮਿਤ ਅਰਥ ਦੇ ਕੇ। ਦੂਜੇ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋ ਪ੍ਰਵੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਲਈ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੋ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਚੌੜਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 246(1) ਵਿੱਚ ਨਾਨ ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸੁਲਝਾਅ ਅਸੰਭਵ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇ। ਤੀਜੇ, ਜੇਕਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਵਾਦਤ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੂਚੀ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਹੈ।

xxx xxx xxx

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 100(1) ਵਿੱਚ ਨਾਨ ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਗਵਾਇਰ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

“ਇਹ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਧਾਰਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।”

“ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ”, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ “ਕਿ ਦੋ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਦਧਾਂਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ।”

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭੂਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ, ਸੁਧੀਰ ਚੰਦਰ ਨਾਉਨ ਬਨਾਮ ਡਬਲਿਊ.ਟੀ.ਓ., (1969) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 108 ਤੇ 113, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਰਾਜ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 86 ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੈ, ਜੋ ਸੁਲਝਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਦੀ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਰਤਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ ਤੰਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 246 ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸੁਲਝਣਯੋਗ ਹਨ, ਤਾਂ, ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਵਜੋਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮਾਂਗ ਕਰੇ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ (ਮਾਲਕਾਨਾ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, 1962 ਸੁਪਲੀ (3) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਤੇ 13, 17-19, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"ਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਨੁਚਛੇਦ 246 ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਸਿਰਫ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਖੇਤਰ ਹਨ; ਉਹ ਉਚਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਐਂਟਰੀਆਂ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿੱਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮਾਂਗ ਪੈਦਾ ਕਰੇ।

xxx xxx xxx

ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 24 ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੈਸ ਅਤੇ ਗੈਸ-ਕਾਰਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸੇ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 25 ਗੈਸ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵੇਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਟਕਰਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ "ਉਦਯੋਗ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਗੈਸ ਅਤੇ ਗੈਸ-ਕਾਰਜ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 25 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 24 ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਗੈਸ ਅਤੇ ਗੈਸ-ਕਾਰਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਐਂਟਰੀ 24 ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਗੈਸ ਅਤੇ ਗੈਸ-ਕਾਰਜ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਂਟਰੀ 25 ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਗਲੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 26, ਜੋ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 27, ਜੋ ਸਮਾਨਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਤਰਣ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸਮਗਰੀ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਬੇਕਾਰ ਲੱਕੜ" ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਉਦਯੋਗਿਕ, ਵਪਾਰ, ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਐਂਟਰੀ 25 ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਉਸ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ; ਇਸ ਘਟਨਾ

ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗਤਾ, ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਤੰਤੋਲੋਜੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਕਲਪਿਕ ਦਲੀਲ ਐਂਟਰੀ 24 ਅਤੇ 25 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ: ਜਦੋਂ ਐਂਟਰੀ 24 ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਖੇਤਰ, ਐਂਟਰੀ 25, ਜੋ ਗੈਸ ਅਤੇ ਗੈਸ-ਕਾਰਜ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦਯੋਗ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਗੈਸ ਉਦਯੋਗ। ਗੈਸ ਅਤੇ ਗੈਸ-ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 24 ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਐਂਟਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਇਲਾਜ ਦੇਣ ਦੇ ਕਈ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੈਸ ਅਤੇ ਗੈਸ-ਕਾਰਜ ਦਾ ਉਦਯੋਗ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 24 ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਐਂਟਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੇ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 7 ਜਾਂ ਐਂਟਰੀ 52 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਮਨਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ, ਸਾਮਾਨਿਆ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣਾ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੂਟਨਾਈਜ਼ ਕਰਨਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੌਮੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਗੈਸ ਅਤੇ ਗੈਸ-ਕਾਰਜ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਔਚਿਤਯ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਲਈ ਧਾਰਾ 249 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਏ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲ 250 ਤਹਿਤ ਵੀ ਸੰਸਦ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 252 ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸਦਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਕਤ ਕੋਰਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਜਾਂ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਦਾ ਸਾਰਾ ਉਦਯੋਗ ਗੈਸ ਅਤੇ ਗੈਸ-ਵਰਕਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੇ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਲਈ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਫੀਲਡਜ਼, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਐਂਟਰੀ 25 ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ. ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਗੈਸ-ਵਰਕਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ। ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ, ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ, ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਗੈਸ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਹੈ ਸੰਸਦ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਖੇਤਰ. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ impugned ਐਕਟ ਪੱਛਮੀ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਾਇਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

17. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਵਿੰਦਰਾ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ, (2002) 1 SCC 367 ਵਿਖੇ 402. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"55. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਈ ਵਿਆਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਮੁਦਰਾ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਵਿੱਤੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਵਿੱਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਬੈਂਕਿੰਗ ਇੱਕ ਹੈ ਸੰਗਠਿਤ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੈਂਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ- ਚੱਲ ਰਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰਦੇ ਹਨ, 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹੇ ਦਿਮਾਗ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੈਕਟਰ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕੁਆਂਟਮ ਦਾ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ

ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਜੀਕ੍ਰਿਤ ਅਸਲ ਰਕਮ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਹੈ ਉੱਨਤ ਦਾਮਦੂਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੰਡ ਹਿਤ, ਸੇਵਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਓਵਰਹੈੱਡ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਜੀਕ੍ਰਿਤ ਜਿਸਦਾ ਡੈਬਿਟ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵੀ ਜਾਣੂ ਹੋ. ਜੇਕਰ ਤਿਮਾਹੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੈ ਅਰਾਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬੇਈਮਾਨ ਬੈਂਕਾਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਰਾਮ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੰਜੀ. ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਵੇਰਵੇ ਜਾਂ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਡੈਬਿਟ ਐਂਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਾੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਨੁਸਖੇ। ਬੇਈਮਾਨ, ਅਨੁਚਿਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਗੁਣਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉੱਦਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਹੀਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਲਈ ਉੱਠੇ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਇਤਫਾਕਿਕ ਨਿਰੀਖਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਜਵਾਬ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

xxx xxx xxx

(6) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲੋਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਚਾਰਜਿੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਜੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਜਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਆਰਾਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ, ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸ੍ਰੀ ਭੂਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਵਿਧੀ, ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ" ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਕਤ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਲ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ।

18. ਵੇਵਰਲੀ ਜੂਟ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰੇਮਨ & ਕੰਪਨੀ (ਭਾਰਤ) (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਿਟੇਡ, (1963) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 209 ਤੇ 219-220 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ ਕਿ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਸੰਕੀਰਣ ਜਾਂ ਪੁਸਤਕੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਬੁਲਾਹਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਆਪਣੇ ਸਧਾਰਣ ਅਤੇ ਸਵੀਕ□ਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਅਗਾਊ ਕਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਭੁਵਾਲਕਾ ਬਰਾਦਰਾਂ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (1952) ਕੈਲ 740) ਵਿੱਚ ਅਪਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਰਾਤੇਰੀਆ ਮਾਮਲੇ [(1955) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1071] ਵਿੱਚ ਪਸੰਦ ਆਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਗਾਊ ਕਰਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰ ਜੋ ਬਿੰਦੂ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ “ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ” ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਲਿਸਟ ਆਈ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 48 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਮੇਲ ਖਾਣਗੇ। ਹੁਣ ਇਹ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਉਤਨਾ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਯਮ, ਕਿ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਰ

ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਐਂਟਰੀ ਨਿਰਰਥਕ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹੋਣ, ਇੱਕ ਆਮ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਪਹਿਲੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਮਾਨਿਆ ਮੈਕਸਿਮ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲਾਗੂ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲੀਆ ਸਪੈਸ਼ਲੀਬਸ ਨੈਨ ਡੇਰੋਗੈਂਟ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਐਂਟਰੀ 26 ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਕਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਸਟ ਆਈ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 48 ਵਿੱਚ "ਫਿਊਚਰ ਮਾਰਕੀਟਾਂ" ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਗਾਊ ਕਰਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਸਟ ਆਈ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 48 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19. ਸਾਮਾਨ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਬਾਰੇ ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 45, ਸੂਚੀ I ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨਿਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ, ਐਂਟਰੀ 30, ਸੂਚੀ II, ਜੋ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾਈ ਆਪ ਹੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ। ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਐਂਟਰੀ 45, ਸੂਚੀ I ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਐਂਟਰੀ 1, ਸੂਚੀ II ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਰਾਹਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪ-ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 30, ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਬਨ ਲਾਲ ਸਕਸੇਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਮਸੌਦਾ ਐਂਟਰੀ 34 (ਭਾਵ ਐਂਟਰੀ 30), ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਸੂਚੀ 'ਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਐਂਟਰੀ 34

ਪ੍ਰੋ.ਸ਼ਿਬਨ ਲਾਲ ਸਕਸੇਨਾ: ਸਰ, ਮੈਂ ਅਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ:

"ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 34 ਨੂੰ ਸੂਚੀ III 'ਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।"

ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੋਧ ਹੈ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਦਨ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝੇ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਰ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅੰਸ਼ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ:

"ਦੂਜੀ ਸਮੱਸਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਉਹ ਹੈ ਪਿੰਡੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਪੁਰਾਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ। ਕੁੱਲ ਪਿੰਡੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਨੂੰ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਾਲ 1929 'ਚ ਲਗਭਗ 900 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ 'ਚ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰੈਡਿਟ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 1937 'ਚ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਭਗ 1800 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਲ 1937 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਹੀ ਹੁਣ ਦੇ ਤਥਾਕਥਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਛਾਲ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਟਾਉ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮਹਾਜਨ ਉਸ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਬਾਦੀ 'ਚ ਹੋਰ ਵੱਧ ਹਾਵੀ ਹੈ ਜੋ ਅਪੇਕਸ਼ਾਕ੍ਰਿਤ ਵਧੇਰੇ ਖਰਾਬ ਹਾਲਤ 'ਚ ਹੈ।"

"ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਉਛਾਲ ਨੇ ਉਸ ਪਰਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਰਜ਼ਾ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਜਮਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਛੂਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਯੋਗ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਉਪਯੋਗੀ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਦਰਾਸ ਏਗਰੀਕਲਚਰਿਸਟ' ਰਿਲੀਫ ਐਕਟ 1938 ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ, ਕਰਜ਼ੇ ਲਗਭਗ 47 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਘਟਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਕ ਨਾਲ, ਸਖਤ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਕਰਜ਼ਾ

ਸੁਲਾਹ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਅਧੀਨ, 40 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਗਭਗ 14 ਲੱਖ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਜ਼ੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 1,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਗਭਗ 250 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਕਿਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਸੂਦਖੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1985 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵੈ-ਲਿਕੁਇਡੇਟਿੰਗ ਬੌਂਡਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ 40 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੌਂਡਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਨਾ ਭੁਗਤਾਨ ਲਗਭਗ 60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਹੋਣਗੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਉਪਾਯਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਸਾਡੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨੀਂਹ 'ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਢਾਂਚਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਾਯਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ।"ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਕੇਵਲ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਡਰ ਕਾਰਜਾਨੂਨ ਨਾਲ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸੋਧ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੇਵਲ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ‘ਭਾਰਤ’ ਸਾਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂਜਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੋਧ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਦਨ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ: ਸਵਾਲ ਹੈ:

"ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 34 ਨੂੰ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।"

ਸੋਧ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਕਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ: ਸਵਾਲ ਹੈ:

"ਕਿ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 34 ਸੂਚੀ II ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀ ਰਹੇ।"

ਮਤਾ ਪਾਸ ਹੋਈ।

ਐਂਟਰੀ 34, ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਗਈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਸੋਧ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਪੱਸ਼ਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 14, 18, 45 ਤੋਂ 48 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"14. ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ, ਕੀੜਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ।

18. ਜ਼ਮੀਨ, ਅਰਥਾਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ, ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ; ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਅਤੇ ਵਿਲੇਨਾਮਾ; ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼; ਵਸਾਇਕੀ।

45. ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਾਜਸਵ, ਰਾਜਸਵ ਦੀ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਰਾਜਸਵ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਸਵ ਦਾ ਵਿਲੇਨਾਮਾ।

46. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ।

47. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਸਬੰਧੀ ਫ਼ਰਜ਼।

48. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ।

ਸੂਚੀ I ਦੇ ਐਂਟਰੀਆਂ 82, 86, 87 ਅਤੇ 88 ਅਤੇ ਸੂਚੀ III ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 6 ਅਤੇ 7 ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"82. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ।

86. ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ; ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਪੂੰਜੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ।

87. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ।

88. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਸਬੰਧੀ ਫ਼ਰਜ਼।

xxx xxx xxx

6. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਤਬਾਦਲਾ; ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ।

7. ਠੇਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਝੇਦਾਰੀ, ਏਜੰਟੀ, ਠੇਕੇ ਦੀ ਢੋਆ ਢੁਆਈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਠੇਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਠੇਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।"

ਪੂਰੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 41 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:-

"41. ਸੰਪਤੀ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ) ਦੀ ਹਿਫਾਜਤ, ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾੜਾ ਸੰਪਤੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰਾਜ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਇੱਕ

ਅਪਵਾਦ ਨਾਲ - ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਹਿਫਾਜਤ, ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾੜਾ ਸੰਪਤੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

20. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 18 ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ "ਜ਼ਮੀਨ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼" 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਕਰਜ਼ਾਈ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪ-ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਖੁਦ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

21. ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਸਾਰ ਅਤੇ ਸੂਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇਤਫਾਕੀ ਖੁੱਦਬੁੱਦੀ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ I ਵਿੱਚ ਅਤੇ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ" ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ II ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਖਾਕਾ ਖਿੱਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਸੂਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 21A ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

22. ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ, ਸਾਰ ਅਤੇ ਸੂਤਰ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ I ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ II ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 21A ਜ਼ਰੂਰ ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ II 'ਤੇ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖੁੱਦਬੁੱਦੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰ ਅਤੇ ਸੂਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਣ ਲਈ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਇਹ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਲਿਸਟ I ਜਾਂ ਲਿਸਟ II ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇੱਕ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਤਫਾਕੀ ਖੁੱਦਬੁੱਦੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਇਤਫਾਕੀ ਖੁੱਦਬੁੱਦੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ?

23. ਸੁਬਰਹਮਣਿਆਂ ਚੇਟੀਆਰ ਬਨਾਮ ਮੁੱਤੁਸਵਾਮੀ ਗੌਂਡਨ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1941 ਐਫ.ਸੀ. 47 ਵਿੱਚ, ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1938 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਗਵਾਇਰ, ਸੀ.ਜੇ., ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਪਾਇਆ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਖਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਿੰਡੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ "ਜਿਸ ਨੇ ਸੋਲੋਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ"। ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਨੇ ਫੈਡਰਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 28, ਲਿਸਟ I ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਫੈਡਰਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਨੋਟਾਂ ਸਮੇਤ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 79 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਕੀਤਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਨੋਟ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਤੱਕ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਨੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਟਕਰਾਅ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਬਣ ਗਿਆ।

24. ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਕੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਐਕਟ ਸੀ, ਪਿਥ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ, ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ" ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਅਦਾ ਨੋਟ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ-ਕਰਜ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ

ਨੋਟ 'ਤੇ.

25. ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਬਹੁਮਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੁਆਰਾ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਗਵਾਇਰ, ਸੀਜੇ, ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮੈਂ ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਐਕਟ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ, ਉਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਿਲਿਟੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬੋਨਾਫਾਈਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰੀ ਲਈ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਮੌਲਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਥਿਤੀ ਉਦੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਾਅਦਾ ਨੋਟ ਕਦੇ ਵੀ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਪੇਈ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ) ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਐਕਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਕਰਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਇਹ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਪਚਾਰਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਾਧਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ; ਇਤਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਸੱਚਮੁੱਚ, ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਬੇਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਾ ਕਹਾਂ।"

(ਪੰਨਾ 52 ਤੇ)

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਸੁਲੈਮਾਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ, ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਟੱਕਰਾਅ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰੇਰਕ ਮੁੱਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਹਿਮਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮਿਕ ਖੁੱਦਾਈ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ, ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸਰਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਰਡ ਟੈਮਲਿਨ ਦੁਆਰਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ (1930 ਏ.ਸੀ. 111 ਤੇ 118) ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਸਾਫ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"ਜੋ ਸਿਦਾਂਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਸਿਰਫ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮਿਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਬਾਈ ਐ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇ। ਘਟਨਾਕ੍ਰਮਿਕ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹੋਰ ਸਿਦਾਂਤ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲਛਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਰਾਮ (1940) 3 ਐਫ.ਐਲ.ਜੇ. 46 ਪੰ. 51, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਾਅਦੇ ਨੋਟ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨੇ ਬੰਧਕ ਰਕਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੱਸ ਕੇ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਕ ਬੰਧਕ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਦਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਵਾਅਦੇ ਨੋਟ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 92 ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਤਫਾਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਟਕਰਾਅ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਕੇਵਲ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਇਤਫਾਕੀ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਨੂੰ ਤਬ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਖੇਤਰ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਸਹਿਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਕ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸਥਾਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅਸਹਿਣਯ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 100 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਾਹਰਵਾਦ ਦੀ ਸਖਤ ਲਾਗੂਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ "ਸਬੰਧਤ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਇਤਫਾਕੀ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖੇਤਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਟਕਰਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 107(1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਾਏਗਾ, ਉਹ ਅੰਤਰ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 62-64 ਤੇ)

26. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ੍ਰੀ ਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਫਤਹਚੰਦ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮਕ ਖੁੱਦਾਈ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਲੈਮਾਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਬਰਾਮਣਯਨ ਚੇਟੀਅਰ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਗੇ ਝੁਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿਸ਼ਾ ਉੱਤੇ, ਜੋ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖੁੱਦਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਫਤਹਚੰਦ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 56 ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 56 ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 55 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 67 ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ, ਜੋ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਲੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਐਂਟਰੀ 52, ਲਿਸਟ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 24, ਲਿਸਟ II ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1951 ਨੇ ਐਂਟਰੀ 52, ਲਿਸਟ I ਅਧੀਨ ਸੋਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਨੇ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1968 ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਂਟਰੀ 24, ਲਿਸਟ II, ਐਂਟਰੀ 52, ਲਿਸਟ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ II, ਜੋ ਕਿ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ II ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗਾ। ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਵੀ ਐਂਟਰੀਆਂ 6 ਅਤੇ 7 ਦੀ ਲਿਸਟ III ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 254(2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਕੰਟਰੈਕਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਆਰਟੀਕਲ 254(2) ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਆਮ ਟਿੱਪਣੀ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 56 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਜਿਥੇ ਲਿਸਟ II ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਖੁਦ ਲਿਸਟ I ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਐਲਾਨ ਨਾਲ, ਸੰਸਦ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਐਂਟਰੀ, ਅਰਥਾਤ ਐਂਟਰੀ 24, ਲਿਸਟ II, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਐਂਟਰੀ 52, ਲਿਸਟ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ II ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ II ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

27. ਸ੍ਰੀ ਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਫਿਰ ਭਾਰਤੀ ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, (1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 634 ਵਿੱਚ ਰੰਗਨਾਥਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 74 ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ, ਹੋਟਲ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1980 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਸਾਰ

28. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 246 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਨੁਚਛੇਦ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੀ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਬੋਚਚਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੋਨੋਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੂਲ ਅਤੇ ਸਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਰਖਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ 'ਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 246 ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪ-ਅਨੁਚਛੇਦਾਂ ਵਿੱਚ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਅਨੁਚਛੇਦ (1) ਤੋਂ (3) ਤੱਕ ਹਨ, ਅਣਜਾਣੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਨੁਚਛੇਦ 246 ਦੇ ਉਪ-ਅਨੁਚਛੇਦ (1) ਤੋਂ (3) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਅਣਜਾਣੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਨੂੰ ਤਬ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

29. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਅਨੁਚਛੇਦ 246 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਰਮੋਚਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੇਵਲ ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਂਝੀ ਉਸਾਰੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਸੰਦਰਭਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਸਦੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਨ ਰੀ ਸੀਪੀ & ਬੇਰਾਰ ਮੋਟਰ ਸਪਿਰਿਟ ਅਤੇ ਲੁਬ੍ਰਿਕੈਂਟਸ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1938

AIR 1939 FC 1 ਤੇ 31, ਜਯਕਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਜੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਾਰਥ ਅਮੈਰਿਕਾ ਐਕਟ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 100 ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਯੋਗੀ ਗਾਈਡ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦਾ ਅਗਰਦੂਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 246 ਦਾ ਪੂਰਵਜ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:

(1) "ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਵਰਗੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਕੀਰਣ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਉਦਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਮਾਲਕਣ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਬੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਲਕਣਾਂ ਹਨ। ਦੇਖੋ ਹੈਨਰੀਏਟਾ ਮੂਰ ਐਡਵਰਡਜ਼ ਬਨਾਮ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ (1930 AC 124 ਤੇ 136 ਅਤੇ 137)।

(2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਰੈਫਰੈਂਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੀ ਅਸਲ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮੂਲ ਅਤੇ ਸਾਰ; ਅਤੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਉਸ ਰੂਪ ਨੂੰ ਜੋ ਇਸਨੇ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਦੇ ਹੱਥ ਹੇਠ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਦੇਖੋ ਓਂਟਾਰੀਓ ਲਈ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਰੈਸੀਪ੍ਰੋਕਲ ਇੰਨਸਯੂਰਰਜ਼ (1924 AC 328 ਤੇ 337)।

(3) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਵੇਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਮੁਲਗੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਚਿਤ ਨਿਰਮਾਣ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਰ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਯੋਗ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਓਂਟਾਰੀਓ ਲਈ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਰੈਸੀਪ੍ਰੋਕਲ ਇਨਸਯੂਰਰਜ਼ (1924 AC 328 ਤੇ 337)।

(4) ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਸੱਤਾਵਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਟਕਰਾਅ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੱਤਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਸੱਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਸਿਧਾਂਤ 4 ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

30. ਸੱਚਮੁੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹਾਲੀਆ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਯੂਸੀਓ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਦੀਪਕ ਦੇਬਬਰਮਾ, (2017) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 585 ਤੇ 596, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“13. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਅਧੀਨ ਫੈਡਰਲ ਢਾਂਚਾ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਸੰਸਦੀ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸੰਯੋਗਤ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਧਾਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਹੈ। ਫੈਡਰਲ ਸਰਬੋਚਚਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਾਰਜ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਰੂਮਾ ਪਾਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੇਟ ਕਮੇਟੀ (2002) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 232, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਉਦ੍ਧ□ਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ: (ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਕੇਸ [ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੇਟ ਕਮੇਟੀ, (2002) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 232], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 282, ਪੈਰਾ 93-94)

“93. … ‘276. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਅਧੀਨ, ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੁਝਾਉਂਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਕੇਵਲ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਉਪਗ੍ਰਹ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਬੋਚਚ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ, ਅਪਣਾਉਣੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।’ (ਐਸ.ਆਰ. ਬੋਮਮਈ ਕੇਸ [ਐਸ.ਆਰ. ਬੋਮਮਈ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1994) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨੇ 216-17, ਪੈਰਾ 276)

94. ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਸਦ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਂਟਰੀ ਉੱਤੇ ਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਯੋਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਉੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਸਹਾਇਕ ਹੈ। ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦਾ ਤੱਥ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। [ਏ.ਐਸ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ [ਏ.ਐਸ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਐਸ.ਸੀ. 297]; ਛਤਾਰੀ ਮਫਤਲਾਲ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [ਛਤਾਰੀ ਮਫਤਲਾਲ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1960) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 362; ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਐਸ.ਸੀ. 424]; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ. ਚਾਵਲਾ [ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ. ਚਾਵਲਾ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਐਸ.ਸੀ. 544 : 1959 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ. 660] ਅਤੇ ਇਸ਼ਵਰੀ ਖੇਤਾਨ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ [ਇਸ਼ਵਰੀ ਖੇਤਾਨ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ, (1980) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 136] ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਯੋਗਤ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਨੂੰ, ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਂਟਰੀ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਛੀਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਸੰਯੋਗਤ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

14. ਰੂਮਾ ਪਾਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਟੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉਤਪਾਦ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਮੇਟੀ [ਟੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉਤਪਾਦ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਮੇਟੀ, (2002) 9

ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 232], ਵਿੱਚ ਗੂੰਜਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਐਨ. ਕਾਲਸਾਰੀਆ ਬਨਾਮ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਵਿਸ਼ਾਲ ਐਨ. ਕਾਲਸਾਰੀਆ ਬਨਾਮ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2016) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 762 : (2016) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵ) 452], ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਕਿਰਾਏ ਨਿਯੰਤਰਣ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ 'ਤੇ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗੁੱਧਾਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਐਕਟ, 2002 (ਐਸ.ਏ.ਆਰ.ਐਫ.ਏ.ਈ.ਐਸ.ਆਈ.), ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ ਆਈ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਤੇ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1960, ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 18 ਆਫ ਲਿਸਟ II ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਐਸ.ਏ.ਆਰ.ਐਫ.ਏ.ਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 187 (ਜੋ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ), ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 18, ਲਿਸਟ II ਦੇ ਬਾਹਰ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਨਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ ਆਈ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਮਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਐਂਟਰੀ 45, ਲਿਸਟ ਆਈ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਏ.ਆਰ.ਐਫ.ਏ.ਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 187, ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਐਸ.ਏ.ਆਰ.ਐਫ.ਏ.ਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਐਕਟ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

31. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 12 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਏ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ 2001, (2004) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 489 ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 13 ਤੋਂ 15 ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 7 ਸ੍ਰੀ ਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 15 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਚਰਚਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 13 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਮਿਟਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਰਜ਼ ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਮਿਲਾਪਕ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੈਫਰੈਂਸ ਨੰਬਰ 1 (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 15 ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 13 ਅਤੇ 14 ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਇਤਫਾਕੀ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਭੂਸ਼ਣ ਦਾ ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 13 ਅਤੇ 14 ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੈਫਰੈਂਸ ਨੰਬਰ 1 (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 15 ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਭਰੋਸਾ, ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

32. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਖਾਸ ਐਂਟਰੀ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਰਾਹਤ" ਅਧੀਨ ਐਂਟਰੀ 30, ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 45, ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਦੇ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮਿਕ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੁਆਰਾ "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਕਾਨੂੰਨ ਐਂਟਰੀ 30, ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ, ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21ਏ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21ਏ ਦੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੇ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਉੱਤੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 30, ਸੂਚੀ II ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 21ਏ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 21ਏ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 21A ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਭਰਮ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ "ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ" ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਏਗੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਸਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਡੋਮੇਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ, ਅਤੇ ਜੈਕਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ (4) ਦੇ ਉਲਟ, ਇਨ ਰੀ ਸੀਪੀ ਅਤੇ ਬੇਰਾਰ ਵਿੱਚ ਜੇ ਸੇਲਜ਼ (ਸੁਪਰਾ), ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ।

33. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਸੂਚੀਆਂ I ਅਤੇ III ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

"2. ਪੁਲਿਸ (ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਪੁਲਿਸ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 2-ਏ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ।

13. ਸੰਚਾਰ, ਭਾਵ ਸੜਕਾਂ, ਪੁਲ, ਬੇੜੀਆਂ, ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਮਿਉਨਿਸਪਲ ਟਰਾਮਵੇਅ; ਰੋਪਵੇਅ; ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਲ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਅਜਿਹੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ III ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜਲ ਮਾਰਗ; ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਾਹਨ।

17. ਪਾਣੀ, ਭਾਵ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ, ਡਰੇਨੇਜ ਅਤੇ ਕੰਢੇ, ਪਾਣੀ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੂਚੀ I ਦੇ ਐਂਟਰੀ 56 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

22. ਪੁਲਿਸ (ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਸਮੇਤ) ਲਿਸਟ I ਦੇ ਐਂਟਰੀ 2-ਏ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

23. ਸੰਚਾਰ, ਭਾਵ, ਸੜਕਾਂ, ਪੁਲਾਂ, ਫੇਰੀਆਂ, ਅਤੇ ਲਿਸਟ I ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ; ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਟਰਾਮਵੇਅਾਂ; ਰੋਪਵੇਅਾਂ; ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਲ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਲਿਸਟ I ਅਤੇ ਲਿਸਟ III ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਜਲ ਮਾਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ; ਮਕੈਨੀਕਲੀ ਚਾਲਿਤ ਵਾਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਾਹਨ।

17. ਪਾਣੀ, ਭਾਵ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ, ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਬੰਧਾਵਾਂ, ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਣ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 56 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

22. ਵਾਰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 34 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ; ਬੰਧਕ ਅਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਜਾਇਦਾਦ।

23. ਖਾਨਾਂ ਅਤੇ ਖਨਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਲਿਸਟ I ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਹੜਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੇਠ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

24. ਉਦਯੋਗ ਲਿਸਟ I ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 7 ਅਤੇ 52 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

26. ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਲਿਸਟ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 33 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

27. ਮਾਲ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਤਰਣ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 33 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਹੈ।

33. ਥੀਏਟਰ ਅਤੇ ਡਰਾਮਾਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ; ਸਿਨੇਮਾ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 60 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ; ਖੇਡਾਂ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ।

37. ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਹਨ।

50. ਖਨਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ, ਖਨਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਧੀਨ।

57. ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਮਕੈਨੀਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰਾਮਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 35 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ।

34. ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ, ਇਹ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ-ਪੰਜਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ - 66 ਵਿੱਚੋਂ 12।

35. ਕੁਝ ਐਂਟਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 12 ਸੂਚੀ II ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 12 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

"12. ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਵਿੱਤ ਪੋਸ਼ਿਤ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਅਜਾਇਬਘਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ; ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।"

ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਰਣਨ ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 32 ਅਤੇ 63 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

"32. ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਠਨ, ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ; ਗੈਰ-ਸੰਗਠਿਤ ਵਪਾਰਕ, ਸਾਹਿਤਿਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਘਾਂ; ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ।

63. ਸੂਚੀ I ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ।"

36. ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸ੍ਰੀ ਜਯੰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਹ ਤਿੰਨ-ਫੋਲਡ ਯੋਜਨਾ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ I ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ, ਭਾਵ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 12, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 21A ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੂਚੀ II ਦੇ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੋ ਇੰਦਰਾਜ਼ 32 ਅਤੇ 63, ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਹੋਵੇਗਾ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਜਾਓ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੂਚੀ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ, ਜੋ ਇਤਫਾਕਨ ਖਾਈ ਹੈ ਇੱਕ ਨਿਵੇਕਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ।

37. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 41, ਲਿਸਟ III ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਸਦ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਬਿਬਲਾਨ ਲਕਸ ਸਕਸੇਨਾ ਦੁਆਰਾ ਮਸੌਦਾ ਐਂਟਰੀ

34 (ਲਿਸਟ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30) ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਸਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

38. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਬੇਬਸ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 249 ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਸ਼ਾ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰੇ, ਇੱਕ ਮਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 2/3 ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਹੋਵੇ, ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਐਸਾ ਕਰੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਰਟੀਕਲ 252 ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ, ਜੇਕਰ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਦ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਧੀ, ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 253 ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿਸ਼ਾ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਆਰਟੀਕਲ 250 ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ, ਲਿਸਟ II ਅਧੀਨ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਰਾਖਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਭੂਸ਼ਣ ਦੀ ਉਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਕਿ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਗਤਾ ਹੀ ਖੋ ਦੇਵੇਗੀ।

39. ਅਗਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਯਸਨਾਗੀ ਵੇਂਕਟੇਸਵਰਾ ਰਾਓ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਬੈਂਚ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ 2-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ।

40. ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਇਨ ਰੀ, (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21ਏ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੈਕਸ਼ਨ 21ਏ ਨੂੰ ਏ.ਪੀ. ਏਗ੍ਰੀਕਲਚਰਿਸਟਸ ਰਿਲੀਫ ਐਕਟ, 1938 ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21ਏ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਅਸਰ ਏ.ਪੀ. ਏਗ੍ਰੀਕਲਚਰਿਸਟਸ ਰਿਲੀਫ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਗੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵੱਧ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣਾ ਹੁਣ ਏ.ਪੀ. ਏਗ੍ਰੀਕਲਚਰਿਸਟਸ ਰਿਲੀਫ ਐਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਿਆਂ ਵੱਡੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 21ਏ ਲਿਸਟ ਆਈ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 21ਏ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

41. ਯਸਨਾਗੀ ਵੇਂਕਟੇਸਵਰਾ ਰਾਓ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ:

"7. ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਨਿਸਚਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 21-ਏ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 21-ਏ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਲਿਸਟ ਆਈ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21-ਏ ਦਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣ

ਜਾਂ ਨਾ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਲਿਸਟ ਆਈ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 21-ਏ ਨੂੰ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।"

(ਪੰਨਾ 377)

ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੁਪਤ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ ਉੱਚੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਦੇਖਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਮ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਰਾ 7 ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰਕ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲੀਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਲੀਲ ਕੀਤਾ। ਜਵਾਬੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਭਵਤ: ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਫੈਡਰਲ ਅਦਾਲਤ, ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਗੁਪਤ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 141 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਾਨ ਤਾਕਤ ਦੀ ਬੈਂਚ ਹਾਂ?

"42. ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਸੀਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਾਸ ਅਤੇ ਹੈਰਿਸ (4ਵੀਂ ਐਡੀ.) ਵਿੱਚ, 'ਰੇਸ਼ੋ ਦਿਸਾਈਡੈਂਡੀ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਿੱਟਾ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਦੀ ਲਾਈਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਾਂ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ।

(ਪੰਨਾ 72)

43. ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1979) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1059 ਤੇ 1073-1074, ਏ.ਪੀ. ਸੈਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਨੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੇਸ਼ੋ ਦਿਸਾਈਡੈਂਡੀ ਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ:

“ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸੁਥਰੇ ਸਿਦਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੂਲ ਅੰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

(i) ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ, ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ। ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਉਹ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂਕਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ;

(ii) ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜੋ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਹਨ; ਅਤੇ

(iii) (i) ਅਤੇ (ii) ਦੇ ਮਿਲੇ-ਜੁਲੇ ਅਸਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਫੈਸਲਾ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਾਮੱਗਰੀ (iii) ਇਸਦੇ ਲਈ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਤ ਹੈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਵਿਵਾਦ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਧਿਰਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਅੰਸ਼ (ii) ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤ ਹੈ ਫੈਸਲਾ. ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ. [ਆਰ.ਜੇ. ਵਾਕਰ ਅਤੇ ਐਮ.ਜੀ. ਵਾਕਰ: ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ। ਬਟਰਵਰਥਸ, 1972, 3rd Edn., pp. 123-24] ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਿਰਣਾ ਦੇਣਾ ਜੋ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਏ ਵਿਚ ਇਕੋ ਗੱਲ ਹੈ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਾਈਡਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਏ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰੋ। ਮੋਹਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇ ਕੁਇੰਟਾਸੇਨ (ਵੂਲਵਰਹੈਮਪਟਨ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹੇਨਸ [LR 1959 AC 743; (1959) 2 ਸਾਰੇ ER 38] ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਰੇਸ਼ੋ ਡਿਸਾਈਡੈਂਡੀ ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੋ ਅੰਗ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫੈਸਲਾ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਕੇ), ਨਾ ਹੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਤੱਥ ਮੌਜੂਦਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਲੱਗਣ, ਨਿਆਂਕਾ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਉਸੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੇਖੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1981) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 11 ਵਿੱਚ 139 'ਤੇ "ਲਾਕੋਨਿਕ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸੀਮਿਤ ਰੇਸ਼ੋ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੁਭਜੀਤ ਤੇਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1975) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 616, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਆਇਯਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ:

"ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੁਜਿਤ ਤੇਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1975) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 616 ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੀ.ਐਸ.ਆਈ.ਆਰ. (ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੋਜ ਦੀ ਕੌਂਸਲ) 'ਰਾਜ' ਹੈ ਆਰਟ. 12 ਅਧੀਨ। ਸੀ.ਐਸ.ਆਈ.ਆਰ. ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਟ. 12 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ 'ਰਾਜ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਅਨੈਖੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ 'ਰਾਜ' ਹੁੰਦੀ। ਪਰ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਟ. 311 ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਭਾਗ III ਅਧੀਨ 'ਰਾਜ' ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਭਾਗ XIV ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਰੇ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਅਤੇ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ 'ਰਾਜ' ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਕੇਸ (1979) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 489 ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸੀਮਿਤ ਰੇਸ਼ੋ ਵਿੱਚ ਤੇਵਾਰੀ ਸੁਪਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ, (1989) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 101 ਵਿੱਚ 110 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"11. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਚਾਰਨ, ਜੋ ਰੇਸ਼ੋ ਦੇਸੀਦੇਂਦੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਓਬਿਟਰ ਡਿਕਟਾ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਨਮ ਦਾਸ ਕੇਸ (ਰਿਟ ਪਿਟੀਸ਼ਨਜ਼ ਨੰਬਰ 981-82 ਆਫ 1984) ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਬਹਿਸ, ਬਿਨਾਂ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਟੈਚਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਦਾਂਤ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਟੈਚਯੂਟ ਜਾਂ ਸਟੈਚਯੂਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਵਜੋਂ ਵਰਤਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਫੁੱਟਪਾਥ ਦੇ ਸਕੁਐਟਰ ਦੇ ਪਿੱਚਿੰਗ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਟਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਜਾਂ ਨਹੀਂ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲਾ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਰਮਦਾ ਬਚਾਓ ਅੰਦੋਲਨ, (2011) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 639 ਵਿੱਚ 679-680 'ਤੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"65. "ਇਨਕਿਊਰੀਆ" ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ "ਲਾਪਰਵਾਹੀ"। ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਪਰ ਇਨਕਿਊਰੀਆਮ ਨੂੰ ਪਰ ਇਗਨੋਰੈਂਟੀਅਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਟੇਅਰ ਡਿਸਾਈਡਿਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਢਿੱਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿਦਾਂਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਦਯ□ਤ" ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਟੈਚਿਊਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

xxx xxx xxx

67. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਪਰ ਇਨਕਿਊਰੀਆਮ" ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਟੈਚਿਊਟੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਭੁੱਲਣ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਣਧਿਆਨਤਾ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਅਗਾਂਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਕ ਦਾ ਕੁਝ ਕਦਮ, ਇਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਉਲਟ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਇੱਕ ਪੱਖੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਏ ਛੋਟੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਨਕਿਊਰੀਆਮ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਬਲ ਖੋ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੇਸ਼ੋ ਦਿਸਾਈਡੈਂਡੀ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਜੱਜ ਦੀ ਤਰਕ ਦੀ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਵਲ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸਿਦਾਂਤ ਕੇਵਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਲਾਅ ਦੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਫੈਸਲਾ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਤੀਜੇ ਹੀ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਣ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਲਾਅ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਫੋਲੋ ਕਰਨੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਸਾਂਤਲਾਲ ਵੇਂਕਟੇਸਵਰਾ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ।

44. ਸਾਨੂੰ ਜੋ ਕੁਝ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21A ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕੇ। ਆਰਬੀਆਈ ਸਰਕੁਲਰਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।

ਨਿਸਚਾ

45. ਅਸੀਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21A ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਐਲਾਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ, ਸਾਰ ਅਤੇ ਸਬਸਟੈਂਸ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਲਿਸਟ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 21A ਦਾ ਅਣਗਾਹਲਾ ਦਖਲ ਹੈ, ਜੋ ਐਂਟਰੀ 30, ਲਿਸਟ II ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਉਹਨਾਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ "ਬੈਂਕਾਂ" ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬੈਂਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬੈਂਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 21A, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ, ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀਵਿਦਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ ਉਹਨਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਚਿੰਤਤ ਰਾਜ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate